

Nr 150.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående personligt lönetillägg åt föreståndaren för gymnastiska centralinstitutet A. H. Johnsson m. m.; given Stockholms slott den 19 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:t:s,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg anför här efter:

Bestämmelser angående föreståndarens för gymnastiska centralinstitutet avlöningsförmåner äro meddelade i kungl. brev den 15 maj 1936 (jfr sid. 547 i statsliggaren för budgetåret 1936/1937). Enligt dessa bestämmelser åtnjuta föreståndaren dels ett arvode av 3,000 kronor och dels — under förutsättning, att han icke innehar tjänst såsom lärare vid institutet — ett tillägsarvode av likaledes 3,000 kronor.

Föreståndarens avlöningsförmåner bestridas från den i avlöningsstaten för institutet uppförda anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Denna anslagspost är i gällande av-

löningsstat (se statsliggeraren för innevarande budgetår sid. 547) uppförd med 65,600 kronor, fördelade med 64,800 kronor å delposten Grundbelopp och med ett förslagsvis beräknat belopp av 800 kronor till Vikariatsersättningar m. m.

Kungl. Maj:ts i 1937 års åttonde huvudtitel under punkten 209 (sid. 504 ff.) framlagda förslag rörande anslag för budgetåret 1937/1938 till gymnastiska centralinstitutet bygger på den förutsättningen, att föreståndarens avlöningsförmåner skulle för sistnämnda budgetår utgå med samma belopp som för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:t förordnade den 13 november 1936 översten i armén, överstelöjtnanten i trängens reserv A. H. Johnsson att från och med den 1 januari 1937 tills vidare intill utgången av december 1938 vara föreståndare för institutet.

Dessförinnan innehades föreståndartjänsten av majoren i Värmlands regementes reserv E. G. P. Winroth.

I skrivelse den 29 januari 1937 har *direktionen över gymnastiska centralinstitutet* gjort framställning angående förhöjt arvode åt institutets föreståndare, räknat från och med den 1 januari 1937. Över nämnda framställning har *statskontoret* den 8 februari 1937 avgivit utlåtande.

Av handlingarna i ärendet inhämtas följande:

Direktionen har erinrat, att enligt 5 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet (nr 167/1935), som trätt i kraft den 1 juli 1935, finge befattningshavare, vilken komme i åtnjutande av pension enligt reglementets bestämmelser, av denna pension uppbara endast en tredjedel, om han vid avgång från den militära befattningen åtnjöte eller sedermera erhöle lön eller arvode för annan statstjänst och de sammanlagda förmånerna uppginge till sådant belopp, att de för år räknat överstege 5,004 kronor, med iakttagande likväl, bland annat, att i förekommande fall därutöver finge utgå så mycket av den återstående delen av pensionen, att vad vederbörande ägde behålla ej understege summan av den större förmånen och $\frac{1}{3}$ av den mindre. Då Johnssons pension såsom överstelöjtnant i trängens reserv utginge med 6,036 kronor om året och han enligt nyssnämnda bestämmelse måste vidkännas reduktion av detta belopp, komme arvodet såsom föreståndare att i själva verket utgöra allenast omkring 2,000 kronor.

Enligt 5 § 2 mom. militära tjänstepensionsreglementet skulle vid tillämpning av ovannämnda reduktionsregel iakttagas bland annat, att hänsyn i regel icke skulle tagas till i stat upptaget eller av Kungl. Maj:t fastställt arvode för icke-ordinarie befattning vid försvarsväsendet eller sjökarteverket. I förhållande till dessa med föreståndarbefattningen jämförbara arvodestagare bleve föreståndaren enligt direktionens förmenande oskäligt missgynnad.

Winroth hade förutom fullt arvode åtnjutit full pension. Tre av institutets lärare åtnjöte förutom lön jämväl full pension såsom pensionerade officerare. Vid bestämmandet av tilläggsarvodet åt föreståndaren hade tagits hänsyn till då gällande pensionsbestämmelser för officerare

och några vittgående ändringar i dessa bestämmelser hade icke kunnat förutses. Med hänsyn härtill och till det ansvarsfulla och omfattande arbete, som ålåg föreståndaren, syntes det direktionen synnerligen angeläget, att föreståndaren erhöles ersättning för vad han nödgades avstå av sin pension.

Statskontoret har understrukt, att de undantag från den i 5 § 1 mom. omförmälda reglemente givna huvudregeln angående reduktion av pensionen, som stadgades i 2 mom. samma paragraf, ej ägde tillämpning beträffande ifrågavarande föreståndare. Med hänsyn till konsekvenserna funne statskontoret betänkligt, att avsteg gjordes från de enligt nyssberörda författning gällande reglerna.

För den händelse emellertid de löneförmåner, till vilka Johnsson vore berättigad, icke skulle anses tillfyllest, syntes en eventuell fyllnadsersättning lämpligen böra erhålla formen av ett personligt lönetillägg, vilket syntes kunna beräknas förslagsvis på följande sätt.

Statsmakterna hade ursprungligen i första hand tänkt sig att en av de båda i 26:e löneklassen placerade lärarna vid institutet jämväl skulle tjänstgöra såsom föreståndare och i sådan egenskap uppbära ett arvode av 3,000 kronor. Om man utginge från lärarlön i högsta löneklassen, 10,020 kronor, skulle således kostnaderna för föreståndartjänstens uppehållande belöpa sig till 13,020 kronor. Härvid hade emellertid förutsatts, att hälften av undervisningen å den ordinarie tjänsten skulle kunna uppehållas av vikarie. Toges hänsyn härtill, syntes det naturligt att beräkna kostnaden för uppehållande av själva föreståndarskapet till halva lärarlönen, omkring 5,000 kronor, jämte det särskilda arvodet, 3,000 kronor, eller tillhopa 8,000 kronor.

Därest ett personligt lönetillägg ansåges böra tillerkännas Johnsson, syntes med utgångspunkt från ovan angivna beräkningssätt detta tillägg — utan att den ursprungligen för föreståndarskapet beräknade kostnaden därigenom överskredes — böra bestämmas till skillnaden mellan nyssnämnda 8,000 kronor och de 6,000 kronor, varmed sagda ersättning för närvarande utginge, eller till 2,000 kronor.

Enligt det ovanstående hava de för Johnsson i hans egenskap av officer gällande pensionsbestämmelserna medfört, att hans effektiva arvode såsom föreståndare för gymnastiska centralinstitutet minskats till omkring 2,000 kronor. Det synes mig uppenbart, att detta belopp ej utgör en skäligen ersättning för de ansvarsfulla arbetsuppgifter, som ankomma på föreståndaren. En förbättring av de Johnsson tillkommande förmånerna skulle — vilket synes hava föresvävat institutets direktion — kunna ske genom att för föreståndarens del medgiva undantag från omförmälda reduktionsregel i militära tjänstepensionsreglementet. Denna utväg synes dock med hänsyn till vad statskontoret härutinnan anfört ej böra anlitas. Lämpligare torde vara att bereda honom ett personligt lönetillägg. Enligt den av statskontoret använda beräkningsgrunden skulle lönetillägget bestämmas till 2,000 kro-

Departementschefen.

nor. Jag kan på denna punkt icke följa statskontoret. Såväl billighetshänsyn som omsorgen om institutets intressen tala enligt min mening för att lönetillägget beräknas till så stort belopp, att Johnsson erhåller visserligen icke full kompensation för den inträdda minskningen men dock ett något större vederlag än statskontoret ifrågasatt. Jag föreslår i sådant hänseende ett belopp av 3,000 kronor.

Då Johnsson tillträtt sin tjänst såsom föreståndare den 1 januari 1937, synes lönetillägget böra utgå från och med sistnämnda dag. Den på budgetåret 1936/1937 belöpande delen av lönetillägget torde lämpligen böra bestridas från den i avlöningsstaten för nämnda budgetår uppförda, förslagsvis beräknade anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. För nästkommande budgetår åter böra medel anvisas under delposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t: Grundbelopp. I följd härav bör, med ändring av vad därutinnan i 1937 års statsverksproposition föreslagits, nämnda delpost för nästkommande budgetår beräknas till $(65,400 + 3,000 =)$ 68,400 kronor. Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör sålunda uppföras med $(66,200 + 3,000 =)$ 69,200 kronor och avlöningsstatens slutsumma i anledning därav höjas till 137,100 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t — med ändring uti ifrågakommande delar av de under punkten 209 i åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen till 1937 års riksdag framlagda förslag — måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att för ovanberörda ändamål må för budgetåret 1936/1937 utgå erforderligt belopp ur den i avlöningsstaten för gymnastiska centralinstitutet uppförda anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän;

dels godkänna följande avlöningsstat för gymnastiska centralinstitutet, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	52,800
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	6,100

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Grundbelopp	kronor	68,400
b. Vikariatsersättningar		
m. m., förslagsvis	»	800
	kronor	69,200
4. Avlöning till övrig icke-ordinarie personal	»	6,200
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	2,800
		<u>137,100</u>
	Summa förslagsanslag kronor	137,100;

dels ock till Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av . . . . . kronor 137,100.

Med bifall till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
G. v. Krusenstjerna.